

Handläggare
Maria Ricknell
Telefon: 08-50833587

Till
Utbildningsnämnden
2024-05-23

Motion om att Stockholm inte ska sponsra kriget mot Ukraina

Remiss från kommunstyrelsen, KS 2024/256

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat en motion från Liberalerna (L) gällande Stockholms stads ställningstagande mot Rysslands invasionskrig mot Ukraina. I motionen föreslås att staden ska säkerställa att stadens resurser inte används för att stödja företag eller organisationer som finns på sanktionslistan. Vidare nämns vikten av att Stockholms stad noggrant följer och efterlever de sanktioner och restriktioner som beslutats på nationell och internationell nivå.

Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till motionens intentioner och ser ett behov av att utveckla metoder och arbetssätt för att genomföra den uppföljning som krävs. Detta för att säkerställa att staden och dess upphandlade leverantörer följer gällande lagstiftning och sanktioner.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Bakgrund/Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat motionen ”Stockholm ska inte sponsra kriget mot Ukraina” av Jan Jönsson (L) till utbildningsnämnden för yttrande.

Av motionen framgår vikten av att säkerställa att stadens resurser och ekonomiska medel inte stödjer eller sponsrar Rysslands krig

mot Ukraina. Vidare lyfter motionen fram att det genom uppdatering och granskning av upphandlingsprocesser samt med en regelbunden översyn av befintliga avtal säkerställs att företag från sanktionslistan inklusive deras underleverantörer inte beviljas avtal med staden.

Motionären framhåller att information om de åtgärder som vidtagits regelbundet ska offentliggöras. Genom detta upprätthålls transparens och stadens engagemang för fred och rättvisa blir synligt för stadens medborgare.

I motionen föreslås att kommunfullmäktige beslutar:

1. Att staden ska säkerställa att inga upphandlade leverantörer och dess underleverantörer till stadens verksamheter har pågående försäljning i Ryssland.
2. Staden ska säkerställa att inga pågående upphandlingar bryter mot aktuell sanktionslista.
3. Stadsledningskontoret får i uppdrag att följa uppdaterad sanktionslista över företag som har kopplingar till Rysslands invasion av Ukraina och redovisar utfallet kvartalsvis till kommunstyrelsen. Information tillgängliggörs parallellt i stadens kanaler.
4. Stadsledningskontoret får i uppdrag att se över möjligheten att för stadens bolag förbjuda transitering av materiel och varor till och från Ryssland.
5. Att staden inför en ny kategori i sin offentliga upphandling som ställer krav på att företag eller organisationer måste redovisa sin verksamhet i Ryssland till fullo.

Utbildningsnämnden lämnar i remissvaret punkt tre och fyra obesvarade då dessa riktar sig till Stadsledningskontoret.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 14 maj 2024. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 15 maj 2024.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till motionens intentioner och ser värdet i att utveckla arbetssätt för att förhindra att stadens upphandlingar samt avtal stödjer kopplingar till Ryssland och dess krigsföring mot Ukraina.

Nedan redovisas de förslag som lämnas i motionen, följda av förvaltningens kommentarer.

- *Att staden ska säkerställa att inga upphandlade leverantörer och dess underleverantörer till stadens verksamheter har pågående försäljning i Ryssland.*

Varje nämnd och bolag är en egen upphandlande myndighet med eget försörjningsansvar vilket innebär att många avtal förvaltas och följs upp lokalt.

EU har beslutat om en EU-förordning som innebär ett förbud mot att ryska företag tilldelas kontrakt och koncessionskontrakt. Förbudet gäller från och med 9 april 2022. EU-förordningen är direkt tillämplig i alla EU:s medlemsstater och innebär i korthet att det är förbjudet att tilldela eller fortsätta fullgörandet av offentliga kontrakt eller koncessionskontrakt med ryska företag.

Kommunfullmäktige i Stockholms stad har den 3 oktober 2022 beslutat att motsvarande restriktiva åtgärder ska tillämpas även i upphandlade kontrakt som faller under upphandlingsdirektivens tröskelvärden.

Efter fullmäktiges beslut begärde utbildningsförvaltningen in intyg från alla avtalade leverantörer, under och över tröskelvärdet, där leverantörerna försäkrade att det inte fanns några otillåtna kopplingar till Ryssland.

I upphandlingar som genomförts efter oktober 2022 regleras otillåtna kopplingar till Ryssland via de krav och avtalsvillkor som staden tagit fram. Kraven och avtalsvillkoren inkluderas i samtliga nya upphandlingar utbildningsnämnden genomför. Därmed säkerställs att upphandlingar sker i enlighet med gällande lagstiftning på såväl internationell som nationell nivå. Fortsatt skapas därigenom också förutsättningar för att kunna genomföra fördjupade kontroller och uppföljning av antagna leverantörer.

En djupare kontroll av samtliga avtal är av resursskäl svår att genomföra. Utbildningsförvaltningen menar att en prioritering av vilka avtal som i första hand ska kontrolleras kan göras utifrån följande kriterier:

- Kontraktsvärde – ju högre volymer avtalet omfattar desto viktigare blir kontrollerna.
- Riskbranscher – prioritera arbetet utifrån hur sannolikt ett avtal bedöms att innebära otillåtna kopplingar till Ryssland.

- Kontraktstid – med hänsyn till hur lång den återstående avtalstiden är, samt hur stor del av avtalets värde som redan har omsatts.
- *Staden ska säkerställa att inga pågående upphandlingar bryter mot aktuell sanktionslista.*

Det är i första hand leverantörernas ansvar att följa gällande import- och exportrestriktioner samt EU:s sanktionslista.

Utbildningsförvaltningen kommer under året se över vilka avtal som kan beröras av aktuell sanktionslista, och undersöka hur förvaltningen på bästa sätt kan följa upp att dessa efterlevs. En uppföljning av sanktionslistans efterlevnad kräver resurser och verktyg i form av systemstöd för kontroller och omvärldsbevakning. Förvaltningen kommer under året att inventera vilka verktyg utbildningsnämnden har tillgång till samt identifiera eventuella ytterligare behov.

- *Att staden inför en ny kategori i sin offentliga upphandling som ställer krav på att företag eller organisationer måste redovisa sin verksamhet i Ryssland till fullo.*

Utbildningsförvaltningen ser att en utökad avtalsförvaltning och uppföljning ger en bättre insyn i leverantörernas verksamhet och ökar chansen att upptäcka eventuella otillåtna kopplingar till Ryssland utifrån sanktionsförordningen.

Som en del av avtalsuppföljningen har utbildningsnämnden möjlighet att begära att leverantörer redovisar befintliga kopplingar till Ryssland som till exempel ägarstruktur, försäljning och underleverantörer. Detta ska ske inom ramen för den ordinarie avtalsuppföljningen. Utbildningsförvaltningen kommer att säkerställa att detta inkluderas i förvaltningsplanerna för pågående avtal och sträva efter att ha en öppen och nära dialog med de leverantörer som eventuellt berörs.

Konsekvenser för barn och barnets rättigheter samt jämställdhetsanalys

Då ärendet är svar på en remiss från kommunstyrelsen gör förvaltningen ingen egen analys av ärendets konsekvenser för jämställdhet eller för barn och barns rättigheter. Förvaltningen förutsätter att en sådan analys vid behov görs av kommunstyrelsen i den fortsatta hanteringen av ärendet.

Förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden

godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen. Med hänsyn till remisstiden ska beslutet justeras omedelbart.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Ulrika Klemets
Avdelningschef
Utbildningsförvaltningen

Bilaga

Motion av Jan Jönsson (L) om att Stockholm inte ska sponsra kriget mot Ukraina

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lena Holmdahl, Utbildningsdirektör	2024-05-14